

Dosarul Statistic *Imigrația în Italia în anul 2014. Subiecte relevante*

editat de Centrul Studii și Cercetări IDOS

În 2014, numărul migranților a constituit, potrivit estimărilor, circa 237 milioane, fiind în creștere în special în Europa și America de Nord. Continuă să influențeze asupra acestor deplasări de persoane marile discrepanțe ale lumii: 48,0% din bogăția planetei se află în posesia a doar 1,0% din populația globală, 46,5% este deținută de o cincime din populație, iar celelalte 5,5% - de 4/5 din populație.

Disparităților economice li se adaugă crizele politice, militare și ambientale. Migranții forțați au atins în 2014 cifra record de 60 milioane (în creștere cu 8 milioane), între aceștia fiind cei strămutați intern (două treimi din total), solicitanții de azil și refugiații (1,8 și respectiv 20 milioane). În special, solicitanții de azil se confruntă cu multe obstacole în parcursul lor, fiind încălcate vădit dispozițiile internaționale; drept confirmare pot servi construcția și proiectarea a cel puțin 65 de ziduri în diferite țări.

Situația din Italia și cea din Europa trebuie analizate luând în calcul aceste date globale. În UE, în ianuarie 2014 rezidenții străini erau 33,9 milioane sau 6,7% din populația totală (20 milioane sunt cetățeni din țări terțe și 14 milioane - originari din alte State membre), iar solicitanții de azil - 626.710 persoane.

Italia este una din marile țări europene de imigrație, cu 5.014.000 străini rezidenți la sfârșitul anului 2014 (creștere cu 92.000 persoane în raport cu anul precedent), în timp ce numărul cetățenilor italieni peste hotare, în creștere cu 150.000 persoane, a constituit 4.637.000. Incidența imigraților asupra populației (8,2%) continuă a fi superioară valorii mediei europene. În plus, *Dosarul Statistic* a estimat că 5.421.000 persoane constituie de fapt prezența totală a străinilor aflați legal, fiind incluși și locuitorii non-comunitari care se află în așteptarea înregistrării anagrafice.

Peste jumătate din rezidenții străini din Italia sunt cetățeni ai unor țări europene (peste 2,6 milioane), dintre care mai puțin de 30% - originari dintr-un stat UE (1,5 milioane). Comunitatea cea mai numeroasă este cea română (1.131.839), urmată de cetățenii din Albania (490.483), din Maroc (449.058), din China (265.820) și din Ucraina (226.060). Conform estimărilor *Dosarului Statistic*, creștinii sunt circa 2 milioane 700 mii, iar musulmanii – peste 1 milion 600 mii (mai puțin numeroase sunt celelalte comunități religioase).

Forțele de ordine au reperat în 2014 în situație ilegală 30.906 persoane (conform datelor Ministerului italian de Interne) și, dintre acestea, 50,9% au fost efectiv repatriate (15.726). Circa 170.000 de refugiați și alți migranți au debarcat în Italia, venind pe mare. Numărul cererilor de azil a fost de 64.625 în 2014 și 30.535 în primele șase luni ale anului 2015. În iunie 2015, migranții adăpostiți în centre erau 78.484, dintre care 19.716 - în cadrul Sistemului de Protecție pentru Solicitanții de Azil și Refugiați (SPRAR) și ceilalți - în structuri temporare sau de primul grad.

În 2014, 129.887 cetățeni străini au obținut cetățenia italiană (+29% față de 2013, care deja înregistra o creștere considerabilă în raport cu anul precedent), în timp ce numărul căsătoriilor mixte este în ușoară scădere (18.273 sau 9,4% dintre cele 194.097 căsătorii din 2013), la care se adaugă cele încheiate între cetățenii străini (7.807 sau 3,8% din numărul total).

În 2014 a rămas aproape stabil numărul copiilor născuți în Italia având ambii părinți străini (75.067 cazuri, 14,9% din numărul total al nou-născuților). Din totalul de 1 milion 100 mii minori străini, 814.187 sunt înscriși la școli în anul de studii 2014/2015, în creștere cu 11.343 persoane într-un an (creșterea cea mai mare îi vizează pe cei născuți în Italia, +8,4%), în timp ce continuă să scadă numărul elevilor italieni (8.886.076 sau -0,6%). Elevii străini cu dizabilități sunt 26.626 sau 11,5% din totalul școlarilor cu nevoi speciale.

Străinii ocupați în 2014 au rezultat 2.294.000 (1.238.000 bărbați și 1.056.000 femei), mai mult de o zecime din numărul total al celor ocupați din Italia (10,3%), din nou cu un nivel de ocupare în ușoară creștere. Cetățenii extracomunitari cu dizabilități, înscriși în listele de ocupare pe provincii, au fost 13.108 sau 1,9% din totalul celor înscriși (date valabile la 31 decembrie 2013). Efectele crizei asupra imigraților nu au întârziat să apară: au fost 154.686 (+6,2% în raport cu 2013) permisele de ședere (eliberate în special din motive de muncă sau familie) care nu au mai fost reînnoite, aceasta însemnând, pentru imigrați, obligația de a părăsi Italia. Cetățenii non-comunitari care beneficiază de pensii de asigurări sociale pentru invaliditate, bătrânețe, de urmaș sunt 35.740 (sau 0,2% din toți beneficiarii), în timp ce titularii de pensii de asistență socială sunt 51.361 (1,4% din total).

Intrările fiscale și cele referitoare la prevederile sociale, care provin de la muncitorii imigrați au crescut în 2013 până la 16,6 miliarde de Euro, în timp ce totalul ieșirilor acordate pentru susținerea lor a fost de 13,5 miliarde (un sold pozitiv de 3,1 miliarde de Euro). De altfel, în 2013 contribuția la PIB din partea străinilor ocupați a fost de 123.072 miliarde de Euro (sau 8,8% din PIB-ul Italiei).

Este relevantă și constatarea că în perioada 2004-2013 plângerile penale cu autori cunoscuți au crescut de la 692.000 până la aproximativ 897.000. Numărul pânșerilor în care sunt vizați italienii, în contextul unei populații în ușoară descreștere, s-a majorat de la 513.618 până la 657.443 (+28,0%), iar în cazul străinilor (o populație în creștere de mai bine de două ori) a scăzut de la 255.304 până la 239.701 (-6,2%).

Persistă cazurile de discriminare pe baze etnico-rasiale: din numărul total de 1.193 plângeri înregistrate de UNAR pe parcursul anului 2014, 990 au fost considerate pertinente. Mass-media reprezintă spațiul cu o mai mare frecvență relativă, cu 291 cazuri sau 29,4% din total. Sunt date care subliniază necesitatea unei informații corecte și continuative.

Câteva chestiuni relevante contribuie la sintetizarea datelor *Dosarului Statistic Imigrație 2015*: creșterea progresivă, deși încetinită, a populației imigrate; o creștere considerabilă a proceselor de integrare (obținerea cetățeniei, înscrierile la școală, incidența asupra persoanelor ocupate și a cazurilor de nou-născuți); persistența bilanțului pozitiv între cheltuielile publice și veniturile din partea cetățenilor străini; îmbunătățirea statisticilor penale; creșterea dificultăților de a depăși discriminările și de a încadra viitorul scenariu migrator.